

Briselē, 2023. gada 8. decembrī
(OR. en)

16613/23

ECOFIN 1354
FIN 1287
UEM 429

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 16/2023 “ <i>NextGenerationEU</i> parādu pārvaldība Komisijā – daudzsološs sākums, bet jāturpina pielāgošana paraugpraksi” – Padomes secinājumi

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 16/2023 “*NextGenerationEU* parādu pārvaldība Komisijā – daudzsološs sākums, bet jāturpina pielāgošana paraugpraksi”, kurus apstiprināja Padomes (*ECOFIN*) sanāksmē 2023. gada 8. decembrī.

Padomes secinājumi par Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 16/2023

“*NextGenerationEU* parādu pārvaldība Komisijā – daudzsološs sākums, bet jāturpina pielāgošana paraugpraksi”

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

1. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka 2023. gada jūnijā tika publicēts Eiropas Revīzijas palātas (ERP) Īpašais ziņojums Nr. 16/2023: “*NextGenerationEU* parādu pārvaldība Komisijā – daudzsološs sākums, bet jāturpina pielāgošana paraugpraksi” (“ERP īpašais ziņojums”) ¹, un ŅEM VĒRĀ Komisijas atbildi, kas pievienota ERP īpašajam ziņojumam.
2. ATGĀDINA Eiropadomes 2020. gada 17.–21. jūlija ārkārtas sanāksmes secinājumus ², saskaņā ar kuriem “lai nodrošinātu Savienībai nepieciešamos rīkus Covid-19 pandēmijas radīto problēmu risināšanai, Komisija būs pilnvarota Savienības vārdā aizņemties līdzekļus kapitāla tirgos”, un jo īpaši UZSVER, ka saskaņā ar minētajiem secinājumiem “ņemot vērā, ka *NGEU* ir instruments ārkārtas reaģēšanai uz minētajiem pagaidu, bet ekstrēmiem apstākļiem, Komisijai piešķirtās pilnvaras aizņemties līdzekļus būs nepārprotami ierobežotas apjoma, ilguma un piemērošanas jomas ziņā”.

¹ [Īpašais ziņojums 16/2023: *NextGenerationEU* parādu pārvaldība Komisijā \(europa.eu\).](https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10-2020-INIT/lv/pdf)

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10-2020-INIT/lv/pdf>

3. ATGĀDINA Padomes Lēmumu 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ("Pašu resursu lēmums")³, kurā noteikts, ka "Komisija izveido vajadzīgo kārtību aizņēmumu operāciju pārvaldībai. Komisija regulāri un vispusīgi informē Eiropas Parlamentu un Padomi par visiem tās parādu pārvaldības stratēģijas aspektiem."
4. ATZĪST, ka Eiropas Komisija saspringtā grafikā ir izveidojusi elementus, kas tai ļauj īstenot Pašu resursu lēmumu, jo īpaši *NGEU* parādu pārvaldības sistēmu, kuras pamatā ir primārā tirgus infrastruktūra, tostarp izsoļu sistēma, primārais tirgotāju tīkls un *NGEU* atveseļošanas instrumenta ietvaros emitētas daudzas obligācijas un parādzīmes, tostarp zaļās obligācijas; ATGĀDINA, ka *NGEU* finansēšanas nolūkā Komisija ir pilnvarota līdz 2026. gadam kapitāla tirgos aizņemties līdzekļus līdz 806,9 miljardiem EUR (faktiskajās cenās); tas tiek darīts, emitējot ES obligācijas; PIENĒM ZINĀŠANAI to, ka – nolūkā veicināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju – summa līdz 723,8 miljardiem EUR (faktiskajās cenās) tiek piešķirta Atveseļošanas un noturības mehānismam, sniedzot dalībvalstīm finansiālu atbalstu, lai tās varētu veikt investīcijas un reformas sešos tematiskajos pīlāros, tostarp zaļās pārkārtošanās un digitālās pārveides jomā, un tādējādi palīdzot tām novērst Covid-19 pandēmijas ekonomisko un sociālo ietekmi⁴.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D2053>

⁴ Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu.

5. ATGĀDINA, ka *NGEU* ir pagaidu raksturs, ņemot vērā to, ka visas saistības, kas izriet no Komisijas ārkārtas un pagaidu pilnvarojuma aizņemtās līdzekļus, ir pilnībā jāatmaksā vēlākais līdz 2058. gada 31. decembrim; ATGĀDINA, ka pamatsummas un saistīto procentu atmaksa attiecībā uz līdzekļiem, kas aizņemti neatmaksājamam atbalstam, tiks segta no Savienības budžeta un ka aizdevumu atmaksu un visas saistītās izmaksas, kas radušās Savienībai, sedz saņēmējvalsts.
6. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka, ņemot vērā vienoto finansēšanas stratēģiju, kas noteikta ar Regulu 2022/2434 (2022. gada 6. decembris) ⁵, un Komisijas Īstenošanas lēmumu 2022/2544 (2022. gada 19. decembris) ⁶, Komisijas emisijas *NGEU*, makrofinansiālajai palīdzībai + (MFP+) Ukrainai un citām iespējamām turpmākām aizņēmumu un aizdevumu programmām vairs nebūs raksturīgas atsevišķajai Eiropas programmai, ko finansētu obligācijas.
7. NORĀDA, ka Komisijas pirmā *NGEU* emisija notika 2021. gada jūnijā, t. i., tūlīt pēc Pašu resursu lēmuma stāšanās spēkā; UZSVER, ka ES pašlaik ierindoja starp lielākajiem euro denominētu parādu emitentiem un ir lielākais zaļo obligāciju emitents pasaulē.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2022/2434 (2022. gada 6. decembris), ar ko groza Regulu (ES, *Euratom*) 2018/1046 attiecībā uz diversificētas finansēšanas stratēģijas kā vispārējas aizņemšanās metodes izveidi. Avots: [EUR-Lex - 32022R2434 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁶ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES, *Euratom*) 2022/2544 (2022. gada 19. decembris), ar ko nosaka kārtību ES aizņēmumu un parādu pārvaldības operāciju administrēšanai un īstenošanai diversificētas finansēšanas stratēģijas ietvaros un saistītajām aizdevumu operācijām. [EUR-Lex - 32022D2544 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

8. KONSTATE, ka kopš 2022. gada sākuma ir pieaudzis tirgus ienesīgums un ir palielinājies cenu svārstīgums, ko izraisījis ģeopolitiskais konteksts, tostarp Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kā arī stingrāka monetārā politika attīstītajās valstīs; ATZĪMĒ, ka, mainoties apstākļiem, pieauga aizņēmumu izmaksas arī *NGEU* aizņēmumu operācijām.
9. ŅEM VĒRĀ, ka ERP īpašajā ziņojumā *inter alia* ir novērtēta sistēma, ko Komisija izstrādājusi, lai pārvaldītu parādus, kas radušies saistībā ar *NGEU* finansēšanu, pamatojoties uz *NGEU* parādu pārvaldības sistēmas izstrādi un sākotnējo darbību laikposmā no 2021. gada jūnija līdz 2022. gada jūnijam; UZSVER, ka ERP apspriedās ar 27 dalībvalstu valsts parāda pārvaldības birojiem, lai jo īpaši apzinātu iespējamus uzlabojumus ES parādu pārvaldības kārtībā.
10. PIEKRĪT ERP secinājumam, ka:
- Komisija aizņēmās līdzekļus savlaicīgi, ievērojot normatīvos ierobežojumus, un ar izmaksām, kas atbilst tās pozīcijai tirgū.
 - Jaunās struktūras un kompetence nodrošināja iespēju ātri sākt *NGEU* finansējuma piesaisti, taču tiem vajadzīgs pastiprinājums, kā izklāstīts ERP īpašajā ziņojumā sniegtajos ieteikumos.
 - Komisijas parādu pārvaldības mērķi iesākumā nebija skaidri noteikti, un tas ierobežoja ziņošanu par sniegumu.

11. UZSKATA, ka ERP ieteikumi ir atbilstīgi un var palīdzēt Komisijai vēl vairāk uzlabot parādu pārvaldību; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Komisija ir pieņēmusi visus ERP ieteikumus un ir apņēmusies līdz 2024. gada vidum īstenot koriģējošas darbības ⁷.
12. Jo īpaši NORĀDA, ka ERP iesaka Komisijai noteikt skaidrus parādu pārvaldības mērķus un ziņot par to īstenošanas rezultātiem; KONSTATĒ, ka ERP īpašajā ziņojumā nav dotas sīki izklāstītas pamatnostādnes par tādas vispārējas parādu pārvaldības stratēģijas virzienu, rādītājiem un principiem, kuras mērķis ir nodrošināt līdzsvarotu struktūru parādu portfeļa izmaksām un riskiem, kas ietverti parādu / saistību riska parametros vispārējai parāda pārvaldībai; PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Komisijas darbību mērķis ir bijis nodrošināt, lai ES vidējā termiņā un ilgtermiņā iegūtu visizdevīgākos aizņēmuma nosacījumus Eiropas Savienībai; ATGĀDINA, ka Komisijai, pārvaldot savu parādu un aizdevumu portfeli, sava obligāciju emisija būtu jāorganizē saskaņā ar riska pārvaldības sistēmu, kas nodrošina, ka dzēšana jebkurā konkrētā gadā paliek ES budžeta kapacitātes robežās un ka tiek ievēroti attiecīgie ES budžeta resursi, kas noteikti tiesību aktos, ar kuriem izveido programmas, ko finansē ar parāda vērtspapīru emisiju (Pašu resursu lēmums *NGEU* gadījumā).

⁷ Avots: Komisijas atbildes uz ERP Īpašo ziņojumu SR/2023/16.

13. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Komisija ir pieņēmusi visaptverošu parādu pārvaldības stratēģiju ⁸, kas virza jaunas vienotas finansēšanas pieejas īstenošanu, saskaņā ar kuru *NGEU* vajadzībām izstrādātie instrumenti tādā pašā veidā tiks izmantoti citām aizdevumu programmām, kas izveidotas pēc 2022. gada decembra, padarot ES vērtspapīrus viendabīgākus un likvīdākus.
14. ATGĀDINA, ka Komisija kopš 2021. gada regulāri informē Ekonomikas un finanšu komiteju (EFK) par *NGEU* emisiju organizēšanu, *NGEU* parādu termiņa pārvaldību un atmaksu, zaļo obligāciju regulējumu un emisiju, finansēšanas plāniem un *NGEU* atvēršanas instrumenta finansiālo stāvokli; ATGĀDINA, ka EFK 2021. gada 23. septembrī pilnvaroja savu Apakškomiteju ES valsts parāda vērtspapīru tirgu jautājumos (*ESDM*) turpināt apspriest *NGEU* finansēšanu, pamatojoties uz Komisijas ziņojumiem; UZSVER ieguvumus, ko Komisija gūst no informācijas apmaiņas un *ESDM* apakškomitejā pārstāvēto valsts parāda pārvaldības biroju (*debt management offices – DMO*) speciālajām zināšanām; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka saistībā ar ES aizņēmumu operācijām un emisiju plānošanu tiek turpināti šie regulārie ziņojumi un apmaiņa ar paraugpraksi, kas adresēti *ESDM* un EFK.

⁸ [Ceturtais pusgada ziņojums par ES aizņēmumu un parādu operāciju izpildi.PDF \(europa.eu\).](#)

15. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu sava parāda pārvaldības biroja organizatorisko struktūru labāk saskaņot ar starptautisko paraugpraksi, izveidot vidējā līmeņa struktūrvienību, stiprināt risku direktora lomu un pakāpeniski aizstāt ārštata un pagaidu darbiniekus, kas strādā ES parādu pārvaldībā, ar pastāvīgākiem ES darbiniekiem, vienlaikus pilnībā ievērojot pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam maksimālos apjomus, tai pašā laikā atzīstot ieguvumu, ko norīkotie darbinieki no citiem *DMO* ar savām speciālajām zināšanām dod Komisijai.
16. GAIDA, ka turpināsies dalībvalstu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu (ANP) īstenošana Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros kā daļa no *NGEU*, tostarp attiecīgā gadījumā minētā mehānisma *REPowerEU* nodaļas, kas, reaģējot uz Covid-19 pandēmijas sekām, nodrošina finansējumu arī svarīgām investīcijām un reformām, kuru mērķis ir stiprināt Savienības stratēģisko autonomiju, dažādojot energoapgādi un palielinot Savienības energoapgādes neatkarību un drošību.